

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **J. B.**, bytom v Š., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústredie**, Bratislava, Ulica 29. augusta č. 8, Bratislava, o **vdovský dôchodok**, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2008, č.k. 5Sd 73/07-18, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2008, č.k. 5 Sd 73/07-18, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie rozhodnutie z 20. augusta 2007, č. X., ktorým odporkyňa podľa § 74 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák.č. 310/2006 Z.z. (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o uvoľnenie výplaty vdovského dôchodku. Odporkyňa rozhodnutie odôvodnila tým, že navrhovateľka nepreukázala splnenie aspoň jednej podmienky nároku na výplatu vdovského dôchodku uvedené v § 74 ods. 3 zákona. V odôvodnení tiež uviedla, že dieťa navrhovateľky D. B., nar. X., zomrelo 15. decembra 1992, starostlivosť o neho netrvala do 18 rokov veku, t.j. do dosiahnutia plnoletosti, a preto ho nemožno považovať za vychované pre účely posúdenia nároku na výplatu vdovského dôchodku. Krajský súd sa nestotožnil so stanoviskom odporkyne, že dieťa je potrebné považovať za vychované len ak je

preukázané, že bolo vdovou vychovávané od narodenia do dosiahnutia plnoletosti, keďže takéto stanovisko nemá oporu v zákone, ale ho prijala len odporkyňa. To, že zákon o sociálnom poistení nestanovuje, za akých podmienok sa dieťa považuje za vychované pre účely nároku na výplatu vdovského dôchodku, nie je možné vykladať podľa názoru krajského súdu v neprospech žiadateľky. Nestotožnil sa ani so stanoviskom odporkyne, že na daný prípad sa nemôže použiť ust. § 258 zákona, lebo toto sa vzťahuje výlučne na posudzovanie dôchodkového veku žien podľa § 65 ods. 4 až 8 zákona.

Odporkyňa sa proti rozsudku krajského súdu odvolala. Navrhla ho zmeniť a jej rozhodnutie z 20. augusta 2007, č. X., potvrdiť ako vecne správne. Nesúhlasila s názorom krajského súdu vysloveným v rozsudku. Zotrvala na tom, že dieťa je potrebné považovať za vychované, len ak je preukázané, že bolo vdovou vychovávané od narodenia až do dosiahnutia plnoletosti. V danom prípade syn navrhovateľky D., nar. X., dňom 15. decembra 1992 zomrel. Podľa odporkyne, keďže právne vzťahy sa podľa jej praxe posudzovali podľa právnych predpisov účinných v čase ich vzniku, na posúdenie nároku na výplatu vdovského dôchodku sú rozhodujúce právne predpisy účinné v čase splnenia podmienok nároku na dôchodok. Odporkyňa naďalej zotrvala na tom, že keďže zákon neustanovuje, za akých podmienok sa považuje dieťa za vychované na účely nároku na výplatu vdovského dôchodku, je potrebné pre tieto účely považovať dieťa za vychované, len ak je preukázané, že dieťa bolo vdovou vychovávané od narodenia až do dosiahnutia plnoletosti. Použiť ust. § 15 vyhl.č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení na účely posúdenia, či sú splnené podmienky výchovy dieťaťa, umožňuje § 258 zákona výlučne na určenie dôchodkového veku žien v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2014. Na účely nároku na výplatu vdovského dôchodku je preto potrebné považovať dieťa za vychované, len ak je preukázané, že dieťa bolo vdovou vychovávané od narodenia až po dosiahnutie plnoletosti. S poukazom na zistený skutkový a právny stav vychádza rozhodnutie krajského súdu podľa odporkyne z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľka nesúhlasila s odvolaním odporkyne, lebo má nárok na vdovský dôchodok podľa § 74 ods. 3 písm. d/ zákona (dovŕšila vek 52 rokov a vychovala dve deti). Druhé dieťa (D.) vychovávala od 24. mája 1978 do 15. decembra 1992, t.j. 14 rokov a 6 mesiacov. Žiadala, aby jej vdovský dôchodok bol priznaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z hľadiska dôvodov uplatnených v odvolaní, o ktorom rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Predmetom preskúmania v tomto konaní je rozhodnutie odporkyne z 20. augusta 2007, ktorým odporkyňa podľa § 74 zákona zamietla žiadosť navrhovateľky o uvoľnenie výplaty vdovského dôchodku pre nespĺnenie podmienok uvedených v § 74 ods. 3 zákona, keďže syna D. nevychovala do plnoletosti.

Navrhovateľka tvrdí, že podmienky na výplatu vdovského dôchodku spĺňa, lebo dosiahla vek 52 rokov a vychovala 2 deti (§ 74 ods. 3 písm. d/ zákona), lebo aj syna D. vychovala 14 a pol roka a len tragická udalosť spôsobila, že ho nemohla vychovávať i naďalej.

Krajský súd po zvážení všetkých okolností prípadu dospel k záveru, že pokiaľ navrhovateľka dieťa do jeho štrnástich rokov vychovala, dieťa žilo od narodenia do smrti s navrhovateľkou, nebolo umiestnené v ústave ani zverené do výchovy inej osoby, je pojem výchovy dieťaťa – pri absencii zákonnej úpravy – naplnený.

Odvolací súd sa s týmto záverom krajského súdu stotožňuje a zhodne s ním je toho názoru, že pokiaľ zákon o sociálnom poistení výslovne neupravuje, čo treba rozumieť pod pojmom „vychovať dieťa“ pre účely nároku na výplatu vdovského dôchodku, potom nie je namieste hľadať definíciu uvedeného pojmu v iných zákonoch upravujúcich inú oblasť právnych vzťahov, pokiaľ sám zákon o sociálnom poistení uvedený pojem (aj keď pre účely iných ustanovení tohto zákona) vysvetľuje, resp. upravuje, podľa ktorých predpisov je potrebné tento pojem posudzovať.

Aj podľa odvolacieho súdu potom s poukazom na ust. § 258 zákona treba pre nedostatok inej úpravy výchovu dieťaťa posúdiť podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004.

Opodstatnene preto krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, v ktorom odporkyňa (súč viazaná právnym názorom súdu v otázke

posúdenia výchovy dieťaťa) opätovne posúdi žiadosť navrhovateľky o uvoľnenie výplaty vdovského dôchodku a rozhodne o nej.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo úspešná navrhovateľka náhradu trov nežiadala a odporkyni právo na ich náhradu nevzniklo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. februára 2009

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová